

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 3874
Tarih : 10.10.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Muazzez ORHAN
Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	
Tarih :	18 Ekim 2019	Esas No: 2/2281

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
10 Ekim 2019
Numara:

TBMM
GELEN EVRAK
10 Ekim 2019
No: 547920
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Gençlik iyi bir eğitim ve istihdam politikası kapsamında ülkelerin geleceğidir. Ancak Türkiye’de genç ve üniversiteli işsizliği tarihi rekorlar kırmaktadır. Üniversitelerden mezun milyonlarca genç uzun süreli işsiz kalmakta ve açlık sınırının altında yaşamaktadır. İşsizlik ve yoksulluk sorununa ilave olarak üniversite mezunun gençlerin önemli bir sorunu da Kredi Yurtlar Kurumu’nun borçlarıdır. Gençler mezun olduktan sonra yıllarca iş bulamamakta, işsiz olmalarına rağmen Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) borçlusu ve hacizlisi durumuna düşmektedir. Ana sınıfından başlayarak eğitimin özelleştirilmesi ve piyasalaştırılması hanelerin bütçesi içerisinde eğitim harcamalarını arttırırken işsizliğin sürekli artıyor oluşu eğitimi işlevsizleştirmektedir. Yurttaşlar okul öncesi eğitimden başlayarak yüksek öğrenime kadar sağlık ve eğitim kapsamında birçok kamu hizmetini zaten yüksek maliyetlerle almaktadır. Bir üniversite öğrencisinin genel asgari yaşam için ihtiyaç duyduğu harcamalar, gerekse yükseköğrenim harç ücretlerinin yüksekliği, öğrencileri ve ailelerini zor durumlarda bırakmaktadır. Son yıllarda yaşam standardının düşmesi, kişi başına düşen gelirin azalması, devam eden ekonomik kriz ve yoksulluğun artması nedeniyle Türkiye’de nitelikli yükseköğrenim lüks bir hizmete dönüştürülmüştür. 1 milyona yakın öğrencinin okurken ödediği yükseköğrenim harcı dışında asgari yaşam giderleri dahi yüksektir. TÜRK-İŞ’in “evli olmayan-çocuksuz bir çalışanın ‘aylık yaşama maliyeti’ olarak hesapladığı 2.540,97 TL aslında bir yükseköğrenim öğrencisi için de ölçüt olarak kullanılmalıdır. Ancak birçok öğrencinin asgari ücret koşulları altında ve mutlak yoksulluk içinde eğitimini sürdürdüğü bilinmektedir.

YÖK verilerine göre 2019 yılında 7,7 milyon kişi yükseköğrenim kapsamında eğitimine devam etmek ve 1,8-2, milyon arası aday her yıl sınavlara girmektedir. Gerekli altyapı hazırlanmadan, yeterli sayıda akademisyen yetiştirilmeden, denetimsiz bir şekilde sayısı artan üniversitelerde öğrenci olan onbinlerce kişi okulunu ekonomik zorluklar nedeniyle tamamlayamamaktadır. Buna karşın tüm zorluklara rağmen milyonlarca kişi de mezun olmakta ancak her mezun olan iş bulamamaktadır. TÜİK’in verilerine göre üniversiteli işsiz sayısı 2019 yılında 1 milyon üzerine çıkmıştır.

Yine üniversite sürecinde kredi kullanan ve geri ödemede zorluk yaşayan kişi sayısının 5 milyon üzerinde olduğu ve yüzbinlerce işsiz üniversite mezununun bu borcu ödeyemediği için icralık ve hacizlik durumuna düştüğü bilinmektedir. Borçların ertelenmesi veya yapılandırılmasının da gençlerin geleceğine konulan ipoteği uzattığı görülmelidir. Bu süreçte ciddi mağduriyetlere yol açan KYK borç yükü, gençlerin işsiz olması durumunda ödenememektedir. KYK borcu nedeniyle iş bulan birçok gencin ise kayıt dışı çalıştığı ifade edilmektedir. Yine ücret düzeylerinin düşük olması nedeniyle asgari yaşam standartlarına ulaşamayan ve insan onuruna yaraşır güvenceli bir iş bulamayan üniversite mezunlarının KYK borçlarını ödeyemediği bilinmektedir. Toplam borçlu sayısının 9 milyon üzerinde olduğu 5 milyonun geri ödemede zorluk yaşadığı ve 400 bin civarında icralık durumunda olan KYK borçlusu gencin olduğu kamuoyuna yansımaktadır. Yaşanan derin ekonomik kriz nedeniyle yıllar itibariyle bu sayının daha da yükseleceği ve gençlerin geleceğe borçlanarak devam edeceği bilinmelidir.

Geleceğimiz olan üniversiteli gençliğin; nitelikli bir eğitim alması, eğitim süreçlerinde nitelikli yurt ve okullarda borçlandırılmadan eğitim alması ve borçlandırılan gençlerin

borçluluk sorunlarının çözülmesi için gerekli politikaların belirlenmesi bir toplumsal görevdir. Bu kapsamda fahiş bir KYK borçlandırması yapmadan gençlerin nitelikli bir yükseköğretim hizmeti alması ve sürdürülebilir bir burs sistemi kurulmasına hizmet edecek kanun değişikliği elzemdir. Üniversitelilere yapılan kredi ödemelerinin faizsiz ve arttırımsız olması ve sigortalı, güvenceli ve en az asgari ücretli bir iş bulunana kadar geri ödemelerin ertelenmesi gereklidir. Bu koşullar sağlanamadığı durumlarda üniversiteli mezunların geleceği ipotek altına alınmış olacak, iş bulamama durumlarında ise haciz ve icra gibi yaşamı alt üst eden durumlarla karşılaşacaklardır. Gençliğin eğitimin desteklenmesi ve geleceğinin korunması için kredi desteklerinin yük olmaması sağlanmalıdır. Yasanın ilk halinde faiz uygulamasının olmaması zaten bu durumun gerekliliğini tarihsel olarak ortaya koymaktadır. Gittikçe artan işsizlik ve yoksulluk durumu da geri ödeme şartı için sigortalı, güvenceli ve insan onuruna yakışır iş koşulunu gerektirmektedir. İş imkânı sağlanmadan haciz ve icraya tabi tutulan üniversite genliği kayıp nesil olacaktır. Bu yasayla hacizlik ve icralık durumda olan mezunların bu durumu sonlandırılıp İŞKUR tarafından uygun bir iş bulunana kadar borçlarının geri ödemesi ertelenecektir. Ayrıca faiz etkisi nedeniyle ödenemeyecek kadar artan borçların makul bir düzeye çekilmesi sağlanıp geri ödeme miktarları arttırılacaktır.

YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 16/08/1961 tarihli ve 351 Sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun mülga 15 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Kredinin faizsiz olması ve borç miktarının tespiti

Madde 15 – Öğrencilere verilen kredilerden herhangi bir şekilde faiz alınmaz. Geri ödeme öğrenim boyunca yapılan toplam ana miktar üzerinden yapılır.

MADDE 2- 16/08/1961 tarihli ve 351 Sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun 16 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Kredi borcunun geri ödenmesi

Madde 16 – Öğrenci, borcunu öğrenim gördüğü öğretim kurumunun normal eğitim süresinin bitiminden itibaren iki yıl (öğrencinin lisansüstü eğitim yapması halinde dört yıl) sonra başlamak üzere, kredi aldığı sürede ve aylık dönemler halinde Kuruma ödemek zorundadır. Ancak bu süre Kurumca bir yıl daha uzatılabilir.

Ödeme erkeklerde askerlik, kadınlarda gebelik ve doğum dönemine rastlarsa dönemin sonuna kadar ertelenir.

Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlı olacak şekilde en az asgari ücretli iş imkânları sağlanmayan tüm mezunların ödemeleri iş bulunana kadar ertelenebilir. Uygun iş bulunmasında görevli kurum İŞKUR'dur.

Geri ödemeleri devam ederken işsiz kalan borçluların ödemelerine iş bulunana kadar ara verilebilir.

İşsiz olanlara kredi borcu nedeniyle haciz ve icra işlemi yapılamaz.

MADDE 3- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.